

Dr. Süle Ákos¹

AZ EGYENLŐ BÁNÁSMÓD ELVE A VÉDJEGYJOGBAN

Az egyenlő bánásmódnak a védjegyjogban több aspektusa is létezik. Jelen cikk a lajstromozási eljárást vizsgálja, amely során időről-időre előfordulhat, hogy egyes védjegyeket annak ellenére nem lajstromoznak, hogy azonos vagy hasonló védjegyet korábban bejegyezték. Bár szintén felveti az egyenlő bánásmód kérdését, jelen cikknek nem tárgya a Párizsi Unió Egylemény 6.ter cikkének értelmezése kapcsán is felmerülő kérdés, miszerint a szolgáltatási védjegyek egyenlő jogokat biztosítanak-e az áruvédjegyekkel,² és csak említésszerűen foglalkozik a bitorlási perekkel és viszonylagos kizáró okokkal, így a törlési eljárásokkal, felszólalásokkal.

A kiinduló kérdés a feltétlen lajstromozást kizáró okokkal kapcsolatban merült fel a német Szövetségi Szabadalmi Bíróság, a Bundespatentgericht előtt két védjegy lajstromozásával kapcsolatban. A német bíróság a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 1988. december 21-i 89/104/EGK irányelv³ („harmonizációs irányelv”) értelmezése ügyében az Európai Bírósághoz fordult előzetes döntéshozatal iránti kérelmekkel. A kérdések a harmonizációs irányelv 3. cikk (1) bekezdés *b*) és *c*) pontjainak értelmezésére vonatkoztak, ezek szerint a megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, illetve a védjegy törlésének van helye, ha a megjelölés *b*) nem alkalmas a megkülönböztetésre; *c*) kizárólag olyan jelekből vagy adatokból áll, amelyeket a forgalomban az áru vagy a szolgáltatás fajtája, minősége, mennyisége, rendeltetése, értéke, földrajzi származása, előállítási vagy teljesítési ideje, illetve egyéb jellemzője feltüntetésére használhatnak.

Ezenkívül értelmezési kérdést vetett fel a harmonizációs irányelv preambuluma ötödik bekezdése, amely szerint „... a tagállamok továbbra is szabadon határozhatják meg a lajstromozás útján megszerzett védjegyek ... törlésével ... kapcsolatos eljárásjogi rendelkezéseket”.

A Bundespatentgericht előzetes döntéshozatalra⁴ előterjesztett kérdései lényegileg a következők megválaszolására irányultak: 1. Előírja-e az 1988. december 21-i 89/104/EGK

¹ ügyvéd, Bogsch és Társai Ügyvédi Iroda, akos.sule@bogsch-partners.hu

² L. az Európai Bíróság C-202/08. P. és C-208/08. P. sz. egyesített ügyekben hozott 2009. július 16-i ítéletét, valamint más joggal az Európai Bíróság C-328/06. sz. Nieto Nuño-ügyben hozott, 2007. november 22-i ítéletét.

³ 89/104/EGK első tanácsi irányelv (1988. december 21., OJ 1989 L 40, p. 1, magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, p. 92.), amely jelenleg a 95/2008/EK számú tanácsi irányelvnek felel meg (OJ 2008 299/25-33).

⁴ A Bundespatentgericht (Németország) által 2007. december 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem – a védjegyügy felei: Bild.T-Online.de AG & Co. KG és a Deutsches Patent- und Markenamt elnöke (C-39/08. sz. ügy), valamint a Bundespatentgericht (Németország) által 2008. február 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem – a védjegyügy felei: a ZVS Zeitungsvertrieb Stuttgart GmbH és a Deutsches Patent- und Markenamt elnöke (C-43/08. sz. ügy).

irányelv harmadik cikke a versenyesélyek egyenlőségének biztosítása érdekében az egymással versenyben álló bejelentőkkel, illetve a hasonló vagy azonos bejelentésekkel szembeni egyenlő bánásmódot a védjegyek lajstromozása során? 2. és 3. Ha igen, köteles-e a bíróság megvizsgálni és figyelembe venni a versenytorzító egyenlőtlen bánásmódra utaló konkrét bizonyítékokat, és figyelembe venni ennek során a hatóság azonos jellegű ügyekben hozott korábbi döntéseit is? 4. Ha nem, akkor a verseny torzulásának elkerülése érdekében a nemzeti szabályozás előírhatja-e a nemzeti hatóságnak, hogy hivatalból törlési eljárást kezdeményezzen a korábban jogellenesen lajstromozott védjegyek tekintetében?

A kérdések háttéréhez hozzátartozik, hogy azokat a Bundespatentgericht két ügyben tette fel, ami alapján két döntéshozatali eljárás indult, amelyeket később egyesítettek. Az Európai Bíróság előtt C-39/08 szám alatt indult ügy alapügyében a Bild.T-Online.de nyújtott be védjegybejelentéseket a VOLKS.HANDY, a VOLKS.CAMRECORDER és a VOLKS.KREDIT szó- és ábrás védjegyre, amelyek német nyelven némileg leíró jellegűek.⁵ A Német Szövetségi Szabadalmi és Védjegy hivatal, a DPMA⁶ a lajstromozást megtagadta, noha – a bejelentő állítása szerint – más hasonló védjegyeket korábban lajstromozott.

A másik, a fenti üggyel az előzetes döntéshozatal során egyesített C-43/08 számú ügy alapügyében a DPMA elutasította a szintén némileg leíró jellegű⁷ SCHWABENPOST szóvédjegy lajstromozását. A bejelentő ZVS cég fellebbezett a Szövetségi Szabadalmi Bírósághoz, és arra hivatkozott, hogy versenytársainak (jellemzően a Deutsche Post AG-nek) hasonló felépítésű, a „Post” szó és egy földrajzi név összetételéből álló szóvédjegy-bejelentéseit lajstromozták, ami sérti az egyenlő elbánás elvét.

Az Európai Bíróság az előzetes döntéshozatali eljárásban hozott végzésében megfogalmazott válaszában számos korábbi ügyre hivatkozott (pl. BioID C-37/03 P, Deutsche SiSi-Werke C-173/04 P), amelyekben megállapította egyrészt, hogy egy közösségi védjegybejelentés elbírálásakor nem a korábbi lajstromozási gyakorlatot kell figyelembe venni, hanem a közösségi védjegyrendelet előírásait kell megfelelően alkalmazni. Megjegyezzük ugyanakkor, hogy az elsőfokú bíróság már a BioID-ügyben sem zárkózott el a BPHH (OHIM)⁸ korábbi döntési gyakorlatára alapított bizonyítékok megvizsgálásától.⁹

Másrészt a bíróság leszögezte, hogy különösen annak nincs kihatása egy tagállami nemzeti bejelentés lajstromozására, hogy egy másik tagállamban ugyanazon védjegyet lajstromozták vagy sem (lásd Koninklijke C-363/99), ezért a tagállami védjegy hivatal döntésében nem játszhat meghatározó szerepet a korábbi, más tagállamban történt lajstromozás ténye. A tagállami hivatalnak ettől függetlenül is minden releváns tényt és körülményt értékelnie kell.

⁵ Nyers fordításban a bejelentések: „nép.mobil”; „nép.kamera”; „nép.hitel”.

⁶ Deutsches Patent- und Markenamt: <http://www.dpma.de>

⁷ Nyers fordításban „svábposta”.

⁸ Belső Piaci Harmonizációs Hivatal: <http://oami.europa.eu/ows/rw/pages/index.en.do>

⁹ Európai Bíróság BioID C-37/03 P, 2005. szeptember 15., 50. szakasz.

A bíróság kifejtette, hogy ezen elveket kell alkalmazni abban az esetben is, ha ugyanabban a tagállamban korábban lajstromozott azonos vagy hasonló védjegyre hivatkoznak egy bejelentés elutasítása kapcsán. Ennek megfelelően a tagállami hivatalnak meg kell vizsgálnia a korábbi védjegyeket „amennyire azokról információja van”, és mérlegelnie kell adott esetben az eltérés okát, azonban formálisan természetesen nincs kötve a korábbi döntéseihez.

Az Európai Bíróság megjegyezte, hogy az egyenlő elbánás elvét a jogszerűség elvével kell egyensúlyba hozni, ezért senki sem hivatkozhat egy jogilag helytelen döntésre csupán azért, hogy a maga számára kedvező döntést érjen el.

Ennek megfelelően az Európai Bíróság válaszában rendelkező része¹⁰ az volt, hogy egy tagállam illetékes hatósága nem köteles a védjegybejelentésnek eleget tenni azon az alapon, hogy a védjegyként lajstromoztatni kívánt megjelölést egy olyan megjelöléssel azonos vagy ahhoz hasonló módon alakították ki, amelyet már védjegyként lajstromoztak, és amely azonos vagy hasonló árukra, illetve szolgáltatásokra vonatkozik.

Az Európai Bíróság a Bundespatentgericht negyedik kérdésére nem adott választ, mivel – hivatkozva a PreussenElektra C-379/98 ügyre – úgy találta, hogy az nem az alapügyekhez tartozó kérdés.

Az előzetes döntés németországi utóélete

A döntés utóélete és értelmezése kifejezetten érdekes, egyelőre főleg Németországban, ahol a döntésnek nem azt a részét domborították ki, amely szerint a hatóságok nincsenek korábbi döntéseikhez szorosan kötve, s amely amúgy sem okozott meglepetést, hanem azt kezdték el vizsgálni, hogy a korábbi védjegyekre vonatkozó indokolási kötelezettség milyen mértékű. Ennek megfelelően a német bíróság a Schwabenpost-ügyben az előzetes döntést követő ítéletében¹¹ kifogásolta a német védjegy hivatal védjegy-bejelentési útmutatóját,¹² mivel az nem tartalmazza az Európai Bíróság döntéséből kiolvasható kötelezettséget, vagyis azt, hogy a védjegybejelentések elbírálása során a korábbi védjegybejelentésekkel való egybevetést is el kell végezni, és meg kell vizsgálni, hogy a döntést ugyanazon felfogás szerint kell-e meghozni, vagy sem.

Márpedig – folytatja indokolását a Német Szövetségi Szabadalmi Bíróság – ezen Európai Bíróság által megkövetelt összehasonlítást a német védjegy hivatalnak mint illetékes nemzeti hivatalnak el kell végeznie, és adott esetben az eltérő megítélés okait elő kell adnia, vagy – amennyiben a korábbi lajstromozásokat tartaná jogsértőnek – ezt jelezni köteles, mivel

¹⁰ Európai Bíróság, a C-39/08 és C-43/08 egyesített ügyekben 2009. február 12-én hozott végzés.

¹¹ Bundespatentgericht 29 W (pat) 13/06, 2009. április 1.

¹² Richtlinie für die Prüfung von Markenmeldungen in Deutschland (Richtlinie Markenmeldungen) (BIPMZ 7/2005, S. 245 ff.): <http://www.dpma.de/docs/service/formulare/marke/w7735.pdf> (2009. október).

csak ebben az esetben tesz eleget az Európai Bíróság döntése 18. szakaszában megfogalmazott követelménynek, amely szerint „az egyenlő bánásmód elvét a jogszerűség elvével összhangba kell hozni”. Következésképp hiányos, s ezért helytelen a védjegybejelentésekre vonatkozó útmutatónak azon rendelkezése (lásd 5.3. pont), miszerint „minden bejelentés egyedileg eldöntendő, elkülönült ügy”, és az, hogy „fennálló korábbi nemzeti védjegyek sem önmagukban, sem az egyenlő bánásmód elvével kapcsolatban nem képeznek alapot a lajstromozásra”. Természetesen a kifogásolt szövegrész ellentéte sem igaz, a helyes értelmezést a német bíróság abban látta, hogy a hivatali határozatoknak az összehasonlítást és annak értékelését feltétlenül tartalmazniuk kell.

A német bíróság határozatában azt is kifejtette, hogy a hivatal vizsgálatának határt kell szabni, ami a tőle elvárhatóság, illetve ésszerűség mértéke („im Maß des Zumutbaren”). A hivatal vizsgálódási kötelezése korlátozásának jogalapját a német bíróság a bejelentő együttműködési kötelezettségében látta, mivel a bejelentőnek is meg kell jelölnie azokat a tényeket, amelyekre alapítja lajstromozási igényét. A bejelentő természetesen nem hivatkozhat eredménnyel bármilyen korábbi lajstromozásra az egyenlő bánásmód elve keretében, de olyanokra igen, amelyeknél minden további magyarázat nélkül észlelhető a megjelölések és az árujegyzékek hasonlósága a védjegy bejegyzésének időpontját figyelembe véve. A német határozat indokolása megemlíti továbbá annak a lehetőségét is, hogy a bejelentő a védjegy hivatali határozatait megváltoztató, lajstromozást gátló okokkal kapcsolatos bírósági joggyakorlatra is hivatkozzon. A német ítélet szerencsésnek tartaná, ha a bejelentő az ilyen érveit az eljárás korai szakaszában, azaz már rögtön azután a hivatal tudomására hozná, amikor először szembesül azzal, hogy a bejelentés a hivatal álláspontja szerint lajstromozási akadályba ütközhet. Amennyiben a bejelentő nem hivatkozik indokolt módon az egyenlő bánásmód elvére, és a hivatal sem fed fel korábbi eltérő gyakorlatot, akkor a hivatal határozatában elegendő ezen körülményekre utalni, nem szükséges további bizonyítás. Ugyanakkor a hivatal indokolási kötelezettségének terjedelme annál magasabb, minél önkényesebbnek tűnik a felfedett eltérő kimenetelű döntés, akár a bejelentő, akár maga a hivatal fedte azt fel. Abban az esetben, ha a hivatal úgy indokolja határozatát, hogy korábbi döntésének jogszerűtlenségét állapítja meg, akkor a bejelentő belátására van bízva, hogy a korábbi védjegy ellen indít-e törlési eljárást, azonban a német védjegy törvény nem enged meg ilyen esetben hivatalból törlési eljárást.

A német bíróság mindezen megfontolások alapján lényeges eljárási hibának minősítette, hogy a hivatal az indokolási kötelezettségének nem tett eleget, ezért a hivatali határozatot megsemmisítette, és a DPMA-t új eljárásra utasította.

A Német Szövetségi Szabadalmi Bíróság egy másik ügyben¹³ szintén a hivatali határozat megsemmisítése mellett döntött, mivel a SUPERGIRL védjegybejelentés elutasítását tartalma-

¹³ Bundespatentgericht 29 W (pat) 73/08 (SUPERGIRL-ügy), 2009. június 10., valamint l. még Bundespatentgericht 29 W (pat) 3/06 (Freizeit Rätsel Woche-ügy), 2009. június 10.

zó hivatali határozat nem tartalmazta a korábbi SUPER ILLU, SUPERILLU, SUPER TV, SUPER DOG, SUPER SPAß védjegyek bejegyzésének indokaival való összevetést. A német bíróság álláspontja szerint az eltérő gyakorlatot a hivatal többek között azzal indokolhatta volna, ha jelentős idő telt el a korábbi bejegyzés és a bejelentés közt, s ez a megkülönböztetőképesség változásához vezethetett, vagy azzal, hogy a joggyakorlat, illetve az általános lajstromozási gyakorlat változott. A bíróság ugyanakkor a bejelentői hivatkozást sem találta megfelelőnek, mivel az online adatbázisból kinyomtatott lista nem tartalmazta az áruosztályokat, valamint az ábrás védjegyek megjelöléseit, és a bejelentő érvelése sem tért ki ezekre. A német bíróság egyértelműsítette végül, hogy csak a német hivatal saját lajstromozást elutasító és bejegyző határozatai vehetők figyelembe, a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal határozatai ellenben nem.¹⁴

A fentieket számos olyan döntés követte, ahol a Német Szövetségi Szabadalmi bíróság döntésében helybenhagyta a védjegy hivatali határozatot, mivel az részletesen feltárta a korábbi gyakorlatot, és kellően indokolta, hogy a bejelentő által felhozott korábbi védjegyek miért eltérő felépítésűek (lásd pl. Eventpate,¹⁵ Kindertobetag,¹⁶ Raffinesse,¹⁷ Schlank und Fit).¹⁸

Az előzetes döntés magyarországi utóélete

Kérdés, hogy a fenti európai bírósági végzés mennyiben változtatta, változtatja meg a Magyar Szabadalmi Hivatal és az illetékes magyar bíróságok eddigi gyakorlatát, hiszen korábban a hivatalnak nem volt kötelessége a korábbi azonos vagy hasonló lajstromozásokat aktív módon feltárni, és az esetleges eltérések okait részletesen indokolni. Ezen túlmenően megjegyezzük, hogy a hivatal felépítése önmagában is garancia arra, hogy ilyen esetek csak kis számban forduljanak elő, hiszen nagyobb szervezeteknél, mint a BPHH és a DPMA a határozatok sokkal több döntéshozó között oszlanak el, ami nyilván magában hordozza az eltérő megítélés veszélyét. Ugyanakkor ismét utalunk a német Bundespatentgericht fenti megállapítására, miszerint nem csupán hivatali tévedés okozhat eltérő megítélést azonos vagy hasonló védjegyek tekintetében, hanem a megkülönböztetőképesség időbeli változása, a fogyasztók értékrendszerének, nyelvtudásának változása stb.

Tekintettel azonban arra, hogy a Magyar Szabadalmi Hivatal határozatai az interneten nem hozzáférhetőek, s tekintettel arra, hogy az anonimizált bírósági határozatok csak késéssel kerülnek fel az internetre, s akkor is több esetben az érthetlenség szintjéig anonimizálják

¹⁴ L. ehhez még Bundespatentgericht 29W (pat) 83/05 (Astro Woche-ügy), 2009. június 10.

¹⁵ Bundespatentgericht 27 W (pat) 163/09, 2009. július 10.

¹⁶ Bundespatentgericht 27 W (pat) 16/09, 2009. július 29.

¹⁷ Bundespatentgericht 25 W (pat) 119/09, 2009. augusztus 26.

¹⁸ Bundespatentgericht 25 W (pat) 107/09, 2009. augusztus 26.

őket (törölve a védjegyen kívül még a felhívott európai bírósági döntés számát és nevét is), viszonylag nehéz felmérni, hogy mennyire szüremlett át eddig általános jelleggel a fenti feltárási és indokolási követelmény a magyar joggyakorlatba, noha az folyamatban lévő ügyekre is vonatkozik.

Mindenesetre a Magyar Szabadalmi Hivatal ACSEPTO szoftverét¹⁹ minden bizonnyal az ilyen jellegű kutatásokra is lehetne használni még a kutatási jelentés elkészítése előtt. Adott esetben felvetődik az a kérdés is, hogy a hivatalnak döntése indokolásakor figyelembe kell-e vennie a korábban elutasított védjegybejelentéseket is. E sorok szerzőjének álláspontja szerint a fenti C-39/08 és C-43/08 egyesített ügyekben született európai bírósági végzés 17. pontja nem szűkíti le a vizsgálatot az érvényes védjegyekre, mivel a hivatali gyakorlatba beletartoznak a hivatal elutasító határozatai is, ezért adott esetben szükséges volna a határozatok indokolásában az ilyen korábbi döntésekre vagy az ilyen döntések hiányára kitérni. Ez az aspektus azért lehet fontos gyakorlati szempontból, mert a kutatási jelentés eltér ettől a fajta vizsgálatától, hiszen az a viszonylagos kizáró okokat vizsgálja, nem a feltétlen kizáró okokat. Ezenkívül terjedelme egyrészt bővebb, mivel tartalmazza a közösségi védjegyeket és az összes védjegybejelentést is, másrészt szűkebb, mivel az elutasított bejelentések nem képezik tárgyát a vizsgálatnak. További különbség, hogy ez a fajta vizsgálat időben megelőzi a kutatási jelentés elkészítését.

A szoftverigényen túl természetesen felvetődik az Európai Bíróság határozatának végrehajtásához szükséges jogszabályi környezet és egyes erőforrások vizsgálatának szükségessége.

A jogszabályi környezetet alapvetően a Vt.²⁰ biztosítja, mely az *ex officio* érdemi vizsgálat keretein belül lehetővé teszi az Európai Bíróság határozata által előírt vizsgálatot feltétlen kizáró okok esetén, s a 61. § (4) bekezdése kifejezetten előírja, hogy a védjegybejelentést csak a felhívásban pontosan, határozottan megjelölt és kellően kifejtett okok alapján lehet elutasítani.

A másik kérdés pragmatikus jellegű, tudniillik hogy a Magyar Szabadalmi Hivatal létszáma elegendő-e ahhoz, hogy az Európai Bíróság által támasztott, az eddighez képest több-letkövetelménynek tűnő vizsgálatot és indokolást elvégezze. Az indokolási kötelezettség maradéktalan teljesítése a jogalkalmazás szintjének fenntartása mellett tudniillik minden szinten többletterhet ró a hivatali apparátusra, hiszen nő a ráfordított munkaidő, a határozatok hossza, nő a humán erőforrás-igény, a munkaállomások leterheltsége, nőnek a nyomtatási, postázási költségek stb. Kérdés, hogy a védjegy-bejelentési számok enyhe csökkenése

¹⁹ L. MSZH Módszertani útmutató, 7.1.2.2. pont: http://www.mszh.hu/vedjegy/vedj_modszertan/ii_13_2_2.html (2009. október).

²⁰ A védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény (hatályos változat: 2009. október 1-jétől).

mellett²¹ az utóbbi években örvedetes módon elért gyorsabb átfutási idők nem szenvednek-e kárt a fenti követelmények miatt, amennyiben nem történik megfelelő kapacitásbővítés a hivatalnál.

Összefoglaló

Az Európai Bíróság a tagállami védjegybejelentések abszolút kizáró okok alapján történő elutasításának kérdéskörét vizsgálta a Schwabenpost/Volks. Handy C-39/08 és C-43/08 egyesített ügyekben. Végzésében a harmonizációs irányelvet úgy értelmezte (lásd különösen annak 17. szakaszát), hogy a tagállamok védjegy hivatalainak kötelessége hivatkozni korábbi saját gyakorlatukra azonos vagy hasonló bejelentések elutasításának indokolása során. Az az igény, hogy a korábbi saját gyakorlatot figyelembe kell venni, nem jelenti azt, hogy az kötné az eljáró tagállami hatóságot, tehát attól természetesen eltérhet. A határozat meghozatala során az tagállami védjegy hivataloktól elvárható, hogy a korábbi gyakorlatukat felfedjék (pl. informatikai rendszerük útján, valamint a bejelentő hivatkozásait figyelembe véve), és az esetlegesen eltérő praxist indokolják.

Bemutattuk, hogy a német gyakorlat gyorsan átültette a tárgyalt 2009. februári európai bírósági Schwabenpost/Volks. Handy-határozatot, és arra a német Bundespatentgericht azóta is töretlenül hivatkozik, és több ízben tovább pontosította a bíróság által lefektetett indokolási elvet.

Aggodalmunknak adtunk hangot a Magyar Szabadalmi Hivatal jelenlegi kapacitásával kapcsolatban, ami nem biztos, hogy elegendő ahhoz, hogy az eljárások lassulása nélkül tegyen eleget a Schwabenpost/Volks. Handy követelményeinek.

Bár a tárgyalt európai bírósági határozatnak nem tárgya, mégis úgy véljük, hogy az indokolási kötelezettség kiterjesztett módja sokkal általánosabb érvényű, mint ahogy azt a konkrét előzetes kérdésekre adott válasz megfogalmazta. Álláspontunk szerint az Európai Bíróság határozata olyan indokolási elvnek a konkretizálása, amely más eljárásokban is minden bizonnyal követendő, legyen az akár relatív kizáró okokat vizsgáló törlési vagy bejelentési eljárás, akár bitorlási per, csak hogy a védjegy jog területén maradjunk, bár talán nem túl merész gondolat a korábbi határozatok feltárásának és az eltérés indokolásának szükségességét az összes közigazgatási hatósági eljárásra kiterjeszteni.

Mindez azt a célt szolgálná, hogy az egyenlő bánásmód és a jogbiztonság elvei a jogszerűség elvével oly módon kerüljenek összhangba, hogy az az ügyfelek számára még inkább követhető és kiszámítható legyen.

²¹ Magyar Szabadalmi Hivatal éves jelentése, 2008: <http://www.mszh.hu/hivatalrol/evjel2008.pdf> (2009. október).